

odvolává své uznání otcovství, by se u poručenského soudu domáhal, by poručníku uděleno bylo svolení k podání žaloby shora naznačené. Dle Šu 9 nesp. říz. může si do opatření soudu ve věcech nesporných stěžovati, kdo se opatřením tím cítí stíženým, což arcit' předpokládá, by osobě oné z toho opatření nesporného soudu vzešla aneb aspoň hrozila majetková újma, nebo jiná újma na jeho zákonem chráněném právu. Tohoto předpokladu u Ervína K-a nebylo. Byl by zajisté oprávněn ke stížnosti, kdyby na základě jeho uznání otcovství bylo proti němu postupováno, t. j., kdyby mu bylo uloženo placení výživného eventuelně i proti jiným opatřením poručenského soudu, jimiž by se ve svých právech cítil v jiném směru zkrácen. O to však u stěžovatele nejde. Stěžovatel usiluje o to, by přes jeho uznání otcovství byla na otcovství žalována jiná osoba, ježto má za to, že tato osoba jest pravým otcem nemanželského dítěte a že by měla platiti výživné. Stěžovatel nebrání se tedy proti nějaké újmě, která mu nastala, nebo hrozila, nýbrž chce docílit toho, by touto cestou byly od něho odvráceny důsledky jeho uznání otcovství a bylo postupováno proti osobě jiné. Mínil-li, že jeho uznání otcovství není právně účinné a že z něho nelze proti němu činiti důsledky na výživu dítěte, ježto je učinil s výhradou, jest na něm, by se vhodným způsobem proti tomu bránil již nyní nebo později, až bude proti němu na základě tohoto uznání postupováno, nežádáním způsobem však ho neopravňuje, by se na poručenském soudě domáhal, by o otcovství a placení výživného byla žalována jiná osoba. Pro tento nedostatek oprávnění k stížnosti bylo tedy stížnost odmítnouti, aniž bylo třeba se obíratí věcí samou.

Čís. 6408.

Pražská obecní plynárna jest jen firmou podniku, pod kterou Hlavní město Praha vystupuje v obchodním životě při provozování tohoto podniku, a může býti pod ní žalováno.

Plynárna ručí za škodu ze vznícení plynu, unikajícího z vadné plynové roury, nezachovala-li se podle předpisů plynového regulativu (min. nař. ze dne 18. července 1906, čís. 176 ř. zák.).

(Rozh. ze dne 27. října 1926, Rv I 115/26.)

Plyn, ucházející z prasklé roury na pražské ulici, se vzňal a popálil žalobkyni. Žalobní nárok na náhradu škody proti Pražské obecní plynárně uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vzhledem k ustanovení §§ 494 a 513 c. ř. s. jest především vypořádati se s otázkou, zda Pražská obecní plynárna mohla býti žalována, ač není hromadnou osobou, nýbrž jen podnikem, patřícím Hlavnímu

městu Praze (§§ 1, 6 a 7 c. ř. s.). Dovolací soud neshledal v této příčině závady, jelikož podle stavu věci není příčiny k pochybnostem, že žaloba vskutku jest namířena proti Hlavnímu městu Praze, uváží-li se, že Pražská obecní plynárna jest jen firmou podniku, t. j. jménem, pod kterým Hlavní město Praha v obchodním životě při provozování tohoto podniku vystupuje a pod kterým tudíž může býti i žalováno (čl. 15 obch. zák.). Nezáleží proto na tom, že nebylo žalováno Hlavní město Praha pod tímto svým jménem obecným, a stačí, že plná moc, daná žalovanou stranou právnímu zástupci, má náležitosti §u 139 statutu pro Hlavní město Prahu (srovn. sb. n. s. 3043).

Jest pravda, že podle občanského práva, pokud zákon nečiní výjimek, jest práv z náhrady škody jen ten, kdo škodu zavinil (§ 1295 obč. zák.), že náhoda stíhá toho, v jehož osobě nebo jmění se přihodila (§ 1311 obč. zák.) a že ručení za jednání třetí osoby (§ 1315 obč. zák.) jest stejné, ať jde o osobu fysickou nebo hromadnou. Než nižší soudové, najmě i odvolací soud usoudili, že žalovaná strana úraz zavinila, z čeho plyne, že nejde ani o náhodu, pokud se týče náhodu nezaviněnou, ani o případ §u 1315 obč. zák. Nižší soudové zjistili, že příčinou úrazu bylo prasknutí plynové roury, že tato roura, která podle vlastního udání žalované strany byla v zemi patrně od roku 1867, měla jen 25 nebo 26 mm světlosti v průměru, kdežto podle §u 10 min. nař. ze dne 18. července 1906 čís. 176 ř. z. (plynový regulativ) za potrubí pod zemí položené smí býti užito rour, jsou-li, jako v tomto případě, ze železné litiny, jen tehdy, mají-li světly průměr alespoň 40 mm, a že roura byla rzí značně poškozena. Podle §u 4 plynového regulativu jest uloženo podnikateli plynárny, by zvláště k tomu přihlížel, aby se bylo jak úpravou rozvádění a užívání hořlavých plynů, tak i jejím provozováním vyvarováno jakémukoliv ohrožení života a zdraví lidského a každému poškození věci. Nešetří-li podnikatel těchto předpisů, jest ze škody z toho vzniklé práv. Žalovaná neměla potrubí těch výměrů, jak je plynový regulativ předpisuje. Že by roura byla praskla, i kdyby byla měla rozměry podle regulativu a nebyla rzí silně poškozena bývala, žalovaná ani netvrdila. Poukaz na to, že plynový regulativ nabyl platnosti teprve dnem 1. ledna 1907, kdy potrubí leželo již dávno, prý od roku 1867, v zemi, nestačí, vzhledem k předpisu o udržování potrubí ve stavu bezpečném pro lidi i věci, k vyvinění žalované. Mimo to žalovaná se v projednávaném případě zvláště prohřešila proti povinnosti udržování potrubí. Byla o provádění kanalizačních prací vyrozuměna, měla příležitost a vzhledem k uvedenému §u 4 plynového regulativu i povinnost, přesvědčiti se o stavu potrubí a zaříditi jakož i dohlédnouti, by kanalizačními pracemi bezpečnostní stav plynového potrubí netrpěl a nebyl porušen. Jest prokázáno, že žalovaná ničeho v tom směru neučinila, a jestliže, jak zjištěno, rzí poškozená, předpisům regulativu neodpovídající roura, nebyvši řádně podložena, se zlomila, následkem čehož plyn z potrubí unikl a potom vybuchl, stíhá na tom zavinění žalovanou, ježto se nezachovala tak, jak se podle §u 4 regulativu a při náležité opatrnosti zachovati měla. Usoudivše takto, nižší soudy nepochybily (§ 503 č. 4 c. ř. s.). K vývodům dovolání, pokud nejsou vyřízeny již tím, co uvedeno,

se ještě podotýká, že zákon u podnikatele se nespokojuje s normální prozíravostí a pozorností (§ 1299 obč. zák.), nanejvýš ne v případech, kde, jako zde, jsou podnikateli v zájmu obecné bezpečnosti uloženy povinnosti zvláštní, a že, jak ostatně již uvedeno, ustanovení §u 1315 obč. zák. nepřichází v úvahu, jelikož nejde o jednání osob třetích, za které i hromadná osoba ručí jen v případě jich nezdatnosti, nýbrž o přímé zavinění žalované strany.

Čís. 6409.

Ku jsoucnosti cizozemské akciové společnosti (její tuzemské representace) není nutným zápis společnosti do obchodního rejstříku. Pro uznání její jako právnické osobnosti stačí její připuštění k provozu podle čl. I. a II. cís. nařízení ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák.

Ručení podnikatelstva letecké dopravy osobě, jež usmrcením cestujícího v létadle utrpěla škodu, ježto usmrcený jí podle zákona přispíval na výživu. Tím, že cestující před odletem, ale již po zakoupení lístku přijal od podnikatelstva jízdenku, na jejíž zadní straně bylo nenápadným způsobem vytištěno v cizím jazyku vyloučení ručení podnikatelstva, nespustilo se podnikatelstvo závazku k náhradě škody.

(Rozh. ze dne 27. října 1926, Rv I 634/26.)

Syn žalobkyně byl za dopravy létadlem žalované francouzsko-rumunské společnosti při pádu létadla usmrcen. Žalobě o náhradu škody proti žalované společnosti procesní soud prvního stupně vyhověl a uvedl ku konci důvodů: Žalovaná odůvodňuje návrh na zamítnutí žaloby také tím, že smlouva o dopravě s Františkem K-em byla uzavřena za použití pasažérního lístku, na jehož rubu bylo výslovně obsaženo ustanovení, že jakékoliv ručení žalované společnosti z úrazu osob dopravovaných je vyloučeno. Na základě svědeckých výpovědí vzal soud za prokázáno, že Františku K-ovi vskutku pasažérní lístek byl vydán, s použitím tiskopisu, který dle předloženého jednoho formuláře na rukopisu jest opatřen větou, která výslovně odmítá veškeré ručení za škodu způsobenou osobě převážené létadlem. Věta tato jest jako ostatní text v jazyku francouzském. Jelikož není prokázáno, že pozornost Františka K-a v projednávaném případě, zvláště a určitým způsobem byla obrácena k této podmínce dopravy, nelze za to míti, že mlčení Františka K-a k této podmínce nutno si vykládati jakožto podrobení se této podmínce. Jazyk francouzský není v tuzemsku obvyklou řečí a nelze tedy, beze všeho, veřejné, to jest pro všechny případy dané prohlášení, považovati za prohlášení takové, kterému by každý rozuměti musil. Při této úvaze setrvati třeba i tehda, vezme-li se zřetel na to, že pojmy obvodů, okrsků a zemí vzhledem k rozvoji dopravnictví mnohé změny doznaly a vzhledem ke spojení vzduchovému, v pravdě světovému další ještě změny doznati musí. Neboť otázku, ve kterých hranicích ten který jazyk jest obvyklou řečí, nelze zkrátka odsunouti a nechat platiti, že, pokud se jedná o záležitosti světové cesty, stačí použití světové řeči,